

Budget 2025 och plan för 2026 – 2027

Ordförandeförslag

BUDGET OCH PLAN

Innehåll

BUDGETPROCESSEN	4
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG I KORTHET	5
MÅL 2025	6
FINANSIELLA INDIKATORER	8
RESULTAT ENLIGT BALANSKRAV	8
SOLIDITET	8
SOLIDITET INKLUSIVE PENSIONSÅTAGANDEN	8
SJÄLVFINANSIERINGSGRAD AV NETTOINVESTERINGAR	8
LÅNGFRISTIGA SKULDER	8
EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	9
BEFOLKNINGSUTVECKLING	11
FINANSIERING OCH LIKVIDITET	12
PENSIONSSKULD	13
ORDFÖRANDENS BUDGETFÖRSLAG 2025	14
NÄMNDERNAS NETTOKOSTNADER	15
PENSIONSKOSTNADER	17
INTERNRÄNTA	17
SKATTEINTÄKTER (NETTO)	18
FINANSNETTO	20
ORDFÖRANDENS BUDGETFÖRSLAG 2025 OCH PLAN 2026–2027	21
INVESTERINGSBUDGET 2025 OCH PLAN 2026–2027	22
FASTSTÄLLANDE AV KOMMUNENS MÅL	23
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	23
KOMMUNSTYRELSEN	23
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	23
VALNÄMNDEN	24
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	24
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	24
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	24
MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN	25
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	25
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	26
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	26
TEKNISKA NÄMNDEN	27
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	28
UTBILDNINGSNÄMNDEN	28
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	29
SOCIALNÄMNDEN	30
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	30
FINANSIERING	31
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	31
REVISION	32
ORDFÖRANDENS FÖRSLAG TILL BESLUT	32

Fortsatt fokus på skola och trygghet

Danderyd är unikt på många sätt. Med en av Sveriges lägsta skatter levererar vi högkvalitativ välfärd till invånarna. Eleverna i nionde klass har det högsta meritvärdet i landet. Andelen elever som går ut med minst E i varje ämne är högst i landet och ökar i år från en hög nivå till en ännu högre. Vi som bor här rankar Danderyd i topp att leva och bo i. Två tredjedelar av de äldre anser att äldreomsorgen fungerar bra. Det är långt över riksgenomsnittet. Vår trädgårdsstad och vackra grönområden gör vardagen och fritiden trivsammare.

Det ekonomiska läget i omvärlden är dock fortsatt utmanande, med stor påverkan på både kommunens verksamheter och Danderydsbornas vardag. Budgeten för 2025 präglas av en långsiktigt hållbar ekonomisk politik med oförändrad skatt. Den tar även ansvar för verksamheternas kvalitet, trots rådande lågkonjunktur, vilket medför ett mindre planerat överskott på årets resultat i förhållande till ett normalår. Detta är möjligt tack vare tidigare års arbete med att bygga upp en resultatutjämningsreserv om cirka 170 miljoner kronor.

På längre sikt behöver årets resultat återgå till högre nivåer i enlighet med SKR:s rekommendationer, för att möta framtida investeringsbehov. Därför planerar vi att normalisera budgetramarnas uppräkningsnivå till 2 % för 2026 för att komma tillbaka till ett budgeterat effektiviseringskrav från 2027. Låg skatt kombinerat med effektiva verksamheter som levererar hög kvalitet - så ser vi till att med ett evighetsperspektiv fortsätta styra Danderyd.

Vi fortsätter att utveckla och förbättra kärnverksamheter som är centrala för Danderydsborna – skolan, omsorgen och tryggheten. Budget för 2025 bygger på en ansvarsfull ekonomisk politik med fokus på de stora behoven inom såväl utbildning som övrig välfärd. Samtidigt som vi tar steg för att säkerställa ett tryggare och säkrare Danderyd. Allt med respekt för skattebetalarnas pengar som grundprincip.

Ett tydligt fokus i budget 2025 är skolan. För att säkerställa fortsatt hög kvalitet och långsiktighet i utbildningen görs betydande satsningar på skolan. Skolpengen höjs för att kompensera för höjda kostnader. Utöver detta tillförs ytterligare 4,9 miljoner kronor till grundskolorna, i linje med de rekommendationer som lämnades i den utredning av skolverksamheten som kommunstyrelsen tog emot i juni 2024. Totalt sett får skolan ett tillskott på cirka 53 miljoner kronor. Sammantaget innebär dessa uppräkningsåtgärder att kommunens skolor kommer fortsätta att bedriva en verksamhet med hög kvalitet. Tillsammans med tidigare års stora satsningar visar budget för 2025 att en skola fortsatt i topp är en grundpelare i vårt arbete för att skapa ett Danderyd som erbjuder de bästa förutsättningarna för alla barn och unga.

Samtidigt står vi inför ökade utmaningar inom vår sociala omsorg. Antalet äldre blir allt fler. Socialnämndens arbete förstärks därför med betydande resurser, med målet att säkerställa att alla våra invånare, oavsett ålder eller behov, får det stöd de behöver för att leva ett tryggt och värdigt liv. Denna förstärkning är ett viktigt steg för att möta de demografiska utmaningar vi står inför och för att säkra omsorgens kvalitet över tid.

Trygghet och säkerhet står fortsatt högt på agendan, och vi gör betydande satsningar på både IT-säkerhet och krisberedskap. Med de ökande hoten i vår omvärld, särskilt på det digitala området, är det avgörande att vi har robusta system på plats för att skydda våra invånare och kommunens verksamhet.

BUDGET OCH PLAN

Danderyd betalar idag i särklass mest per invånare till det kommunala utjämningsystemet. För 2025 budgeteras kommunen betala 818 miljoner kronor. Det motsvarar kommunens totala kostnader för Socialnämnden - all äldreomsorg och övrig omsorg eller nästan 5 kronor på skatten. En utredning har nyligen lämnat förslag på förändringar av det kommunala utjämningsystemet som skapar ekonomisk osäkerhet för Danderyds ekonomi. Förslaget indikerar att för kommunens del kan det vid ett införande 2026 innebära att kommunen ska betala ytterligare cirka 13 miljoner kronor och efter fem år stiger summan till ytterligare totalt cirka 53 miljoner kronor årligen. Det motsvarar hela driften av Mörbyskolan eller en skatthöjning om cirka 30 öre. Förslaget innebär en orimlig börda för Danderyds invånare, och vi arbetar för att förslaget inte ska bli verklighet.

Slutligen vill jag rikta ett varmt tack till alla medarbetare i Danderyds kommun. Tillsammans ser vi till att vår kommun fungerar på bästa sätt, året runt. Ert engagemang och ert arbete är en förutsättning för att Danderyd ska fortsätta vara en av Sveriges bästa kommuner att leva, bo och verka i – tack!

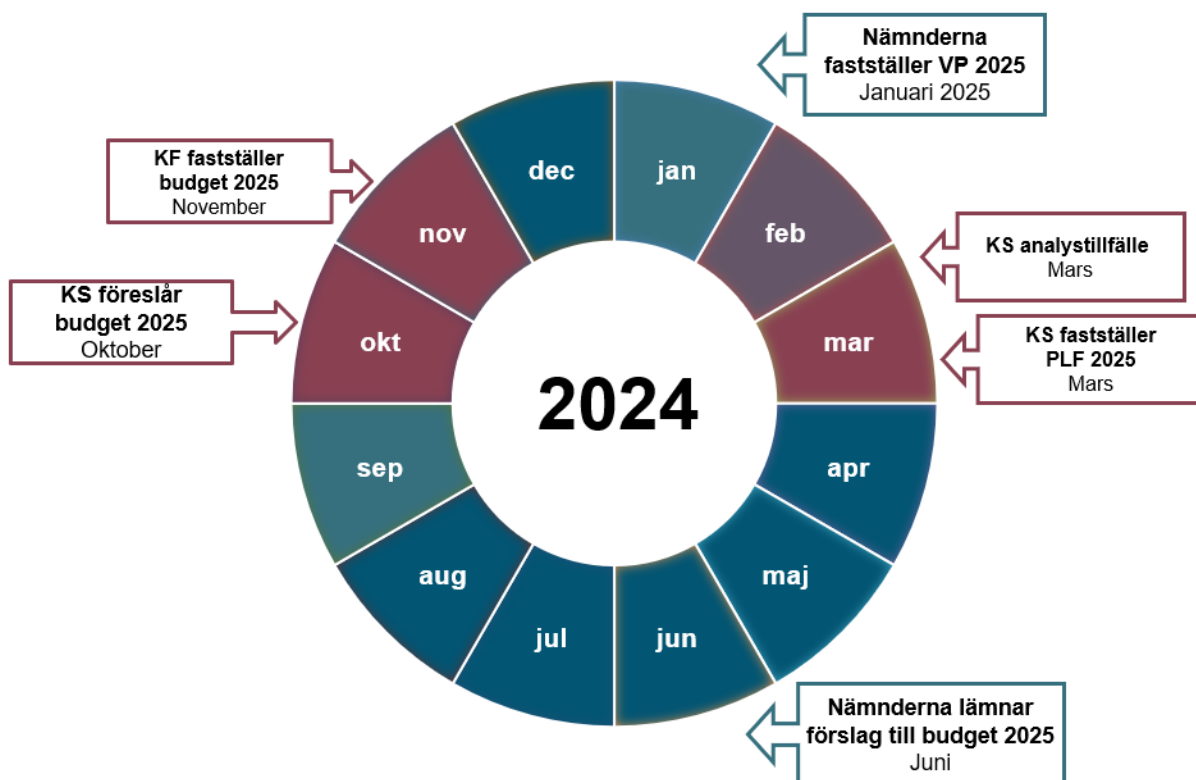

Johanna Hornberger
Kommunstyrelsens ordförande

Budgetprocessen

Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2025 och plan 2026–2027 anger de ekonomiska förutsättningarna för budgetarbetet tre år framåt i tiden och inleder arbetet med budgetprocessen. Planeringsförutsättningar och direktiv till budget är ett tjänstemannaförslag som bereds inom kommunledningskontorets ekonomiavdelning under perioden december 2023 – februari 2024 och baserar sig på budget 2024 och plan 2025–2026, kommunens riktlinjer för ekonomistyrning samt SKR:s prognoser. Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2025 och plan 2026–2027 fastställs av kommunstyrelsen under mars månad. Under perioden mars - juni bereder respektive förvaltning/kontor nämndernas förslag till budget som beslutas i respektive nämnd senast juni månad. Nämndernas förslag till budget utgör sedan underlag till kommunens budget för vilken förslag beslutas och lämnas av kommunstyrelsens ordförande till kommunstyrelsen under oktober. Budgeten antas slutligen av kommunfullmäktige under november. Senast i januari fastställer nämnderna sina verksamhetsplaner.

Årshjulet nedan visar arbetsprocessen med budgetarbetet.

Ordförandens förslag i korthet

Utöver uppräknings för priser, löner, peng och check ges nämnderna full kompensation för ökade kapitalkostnader och volymer. Nämnderna kompenseras för ökade driftkostnader för att anpassa delar av redovisningen till Lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Utrednings- och projekteringsuppdrag som föregår en eventuell investering ska redovisas som en driftkostnad och inte som tidigare investeringsutgift. Kommunen behöver därför resultatföra kostnader för ett antal investeringsprojekt. Det innebär att dessa kostnader i sin helhet belastar resultatet 2025 och inte resultaten åren framöver som avskrivningar.

Nämnderna kompenseras även för införande av ny hyresmodell och organisationsförändring.

Inflationsförväntningarna för 2025 är 2 procent eller lägre. Kommunen budgeteras betala 818 miljoner kronor år 2025 i nuvarande kommunala utjämningsystemet.

Ordförandens förslag till budget innebär ett positivt resultat enligt balanskravet om 8,7 miljoner kronor, vilket är 11,5 miljoner kronor högre än budgeterat resultat enligt balanskrav 2024.

Förslaget tillför 105,2 miljoner kronor jämfört med budget 2024 och innehåller bland annat följande:

- **Skola:** Erhåller sammanlagt *53 miljoner kronor*. Uppräkning av peng för pedagogisk omsorg och förskola med i genomsnitt 7,3 procent, förskoleklass och grundskola med i genomsnitt 6,6 procent, fritidshem 5,6 procent, och gymnasiet med 2,8 procent. Ökningen innehåller ersättning för högre hyror som motsvarar en ökning av pengarna om 3,5 procent för förskolan och 1,8 procent för grundskolan samt 1,8 procent för ökade personalomkostnader. Resterande del, 3 procent för grundskolan, är ett tillskott om 5 miljoner kronor i linje med planeringsförutsättningarna och skolutredningens rekommendation.
- **Omsorg:** Erhåller sammanlagt *17 miljoner kronor*. Ökning av omsorgspengen till omsorgboenden och LSS boenden sker med 4 procent och 15 procent för att täcka högre hyror (lokalschablon), samt hemtjänstchecken med 2 procent.
- **Beredskap och säkerhet:** En satsning om 6 miljoner kronor för att förstärka och utveckla kommunens arbete med beredskap och civilt försvar, IT-säkerhet och digitalisering.
- **Idrott och fritid:** En satsning om *4 miljoner kronor* för att förstärka kommunens arbete med att öka tillgängligheten till idrottshallarna.

Mål 2025

Kommunens vision är vägledande i kommunens och nämndernas målarbete. I visionen finns fem övergripande strategiområden med syfte att tydliggöra visionens intentioner och inriktning för kommunens verksamheter (Hög kvalitet, Stor valfrihet, Hög attraktivitet, Hög effektivitet och Hållbar utveckling).

Förslag till mål enligt tabellen nedan har lämnats i nämndernas budgetunderlag. Målen utgör kommunens mål och tillika respektive nämnds mål ingår i nämndernas verksamhetsplaner. Nämndernas verksamhetsplaner innehåller en utökad beskrivning av målen, hur de ska uppfyllas och följas upp.

Nämnd	Förslag till mål
Kommunstyrelsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunen har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen (Hög kvalitet) 2. Kommunen upplevs som trygg och säker. (Hög attraktivitet) 3. Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv (Hög attraktivitet) 4. Kommunen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet. (Hög effektivitet) 5. Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer. (Hållbar utveckling)
Kultur- och fritidsnämnden	<ol style="list-style-type: none"> 1. I kommunen finns kultur- och fritidsaktiviteter med hög kvalitet för alla invånare med fokus på barn, ungdomar och äldre. (Hög kvalitet) 2. Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt och levande föreningsliv och för aktiviteter som attraherar, inspirerar och utgår från invånarnas efterfrågan. (Stor valfrihet) 3. Kultur- och fritidsnämnden främjar barns, ungdomars samt äldres hälsa. (Hög attraktivitet) 4. Kultur- och fritidsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. (Hög attraktivitet) 5. Kultur- och fritidsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt med högt deltagande. (Hög effektivitet) 6. I kommunen bedrivs kultur- och fritidsaktiviteter med så liten påverkan på klimat och miljö som möjligt. (Hållbar utveckling)
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden erbjuder en god service och har en hög tillgänglighet för kommunens invånare. (Hög kvalitet) 2. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har en god kompetensförsörjning och erbjuder en attraktiv arbetsplats för anställda. (Hög attraktivitet) 3. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har digitala detaljplaner från och med D1 och senare. (Hållbar utveckling) 4. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beaktar grönytefaktor (GYF) i nya detaljplaner för att skapa attraktiva och mer hållbara miljöer (Hållbar utveckling)
Socialnämnden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Service och insatser till kommuninvånarna är av hög kvalitet. Tidiga insatser är förebyggande och hälsofrämjande. (Hög kvalitet) 2. Alla kommuninvånare som kommer i kontakt med socialförvaltningen ska få adekvat stöd och hjälp. Under 2025 är det fortsatt fokus att utveckla stödet kring våld i nära relationer. (Hög kvalitet) 3. Kommuninvånarna får vägledning och stöd som ger möjlighet till välinformerade val inom kommunens valfrihetsreformer. (Stor valfrihet) 4. Verksamheten har hög kompetens, delaktighet och kontinuitet. (Hög attraktivitet) 5. Kommuninvånarna möter en organisation som är kostnadseffektiv och är rustad för framtiden. (Hög effektivitet)

BUDGET OCH PLAN

	6. Kommuninvånarna möts av tjänster som är tillgängliga och välutvecklade. (Hållbar utveckling)
Tekniska nämnden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekniska nämnden ska ha en god kommunikation med medborgare. (Hög kvalitet) 2. Tekniska nämnden ska ha en god kundnöjdhet. (Hög kvalitet) 3. Tekniska nämnden ska ha nöjda medborgare, kunder och abonnenter. (Hög attraktivitet) 4. Tekniska nämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. (Hög attraktivitet) 5. Tekniska nämnden ska vara en professionell beställare. (Hög attraktivitet) 6. Tekniska nämnden ska ha en effektiv verksamhet. (Hög effektivitet) 7. Tekniska nämnden ska ha en långsiktig tillgångsförvaltning. (Hög effektivitet) 8. Tekniska nämnden ska ge goda förutsättningar för social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. (Hållbar utveckling) 9. Tekniska nämnden ska ha stärkt förmågan utifrån krisberedskap, säkerhet och klimatförändringar. (Hållbar utveckling)
Utbildningsnämnden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning. (Hög kvalitet) 2. Alla barn och elever i Danderyds verksamheter är trygga och mår bra i förskolan och skolan. (Hög kvalitet) 3. Danderyds elever har Sveriges högsta kunskapsresultat med avseende på betyg och nationella prov. (Hög kvalitet) 4. I Danderyds kommun finns en stor valfrihet i utbudet av förskolor och skolor. (Stor valfrihet) 5. De kommunala enheterna i Danderyd har balans mellan efterfrågan och utbud av platser i förskola och skola. (Hög effektivitet) 6. Utbildningsnämndens verksamheter (egenregi) i Danderyds kommun bedrivs kostnadseffektivt. (Hög effektivitet) 7. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. (Hållbar utveckling)
Överförmyndarnämnden	<ol style="list-style-type: none"> 1. I Danderyds kommun är personalen tillgänglig och ger en god service till invånarna. (Hög kvalitet) 2. Nämnden ska utöva tillsyn på ett effektivt och rättssäkert sätt. (Hög effektivitet)

Finansiella indikatorer

Tabell 1, finansiella indikatorer

Tabellen nedan visar kommunens finansiella indikatorer under budget och planperioden 2025–2027. Indikatorerna ska vägas in i bedömningen av god ekonomisk hushållning enligt kommunallagens krav.

Finansiella indikatorer (%)	2024	2025	2026	2027
Resultat enligt balanskrav	0 %	0 %	1 %	2 %
Soliditet	50 %	50 %	50 %	50 %
Soliditet inklusive pensionsåtaganden	35 %	35 %	35 %	35 %
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	40 %	35 %	50 %	50 %
Långfristiga skulder (kr/inv)	30 000	20 000	32 000	42 000

Budgetförslaget 2025 och planen för 2026–2027 innebär att kommunens samtliga finansiella indikatorer bedöms uppnås.

Resultat enligt balanskrav

Resultat enligt balanskrav är årets resultat exklusive exploateringsintäkter justerat för samtliga realisationsvinster. Indikator för resultat enligt balanskrav är satt till minst 0 procent av skatteintäkterna netto. Indikator 2024 är satt till 0 procent och utfallet prognostiseras till 2 procent. På sikt ska resultat enligt balanskravet öka till minst 2 procent över en planperiod (3 år), helt i linje med SKR:s rekommendationer.

Soliditet

Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital, och är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Indikator för soliditeten är satt till minst 50 procent. Indikator 2024 är satt till 50 procent och utfallet prognostiseras till 56 procent 2024.

Soliditet inklusive pensionsåtaganden

Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital, och är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Indikator för soliditet inklusive pensionsåtaganden är satt till minst 35 procent. Indikator 2024 är satt till 35 procent och utfallet prognostiseras till 43 procent 2024.

Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av investeringarna som kommunen kan investera med eget kapital. Självfinansieringsgraden påverkas av kommunens resultatnivå och avskrivningar samt investeringsvolym. Indikator för självfinansieringsgraden av nettoinvesteringar är satt till minst 35 procent. Indikator 2024 är satt till 40 procent och utfallet prognostiseras till 46 procent 2024.

Långfristiga skulder

Långfristiga skulder visar hur stor den långfristiga skulden (exklusive ägarlån) är per invånare. Definitionsmässigt är långfristiga skulder sådana skulder som förfaller till betalning senare än ett år från bokslutsdagen. Indikatorn påverkas av storleken på de långfristiga skulderna och antalet invånare. Indikator för långfristiga skulder är satt till 20 000 kronor per invånare. Indikator 2024 är satt till max 30 000 kronor per invånare och utfallet prognostiseras till cirka 8 000 kronor per invånare 2024.

Ekonomiska förutsättningar

Resultatet för 2024 prognostiseras positivt till cirka 50 miljoner kronor enligt balanskravet, vilket är bättre än budgeterat resultat enligt balanskravet om negativa 2,8 miljoner kronor. Kommunen har under åren 2020–2023 redovisat starka ekonomiska resultat. De starka resultaten dessa år har lagt grunden till en stabil och robust ekonomi som har kunnat möta den pågående lågkonjunkturen och delfinansierat kommunens investeringar och ägarlån till kommunalförbunden Käppala och Norrvatten.

Låneskulden prognostiseras att vid slutet av 2024 uppgå till 700,0 miljoner kronor, jämfört med 2020 då lånen uppgick till 800,0 miljoner kronor. Kommunen har under året avyttrat kommunens medelsförvaltning vilket har dämpat lånebehovet under året. Till följd av det har nyupplåningen begränsat till 50,0 miljoner kronor.

Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) bör en kommun ha ett finansiellt mål för resultatet om minst 2 procent av skatteintäkterna (netto). SKR rekommenderar att ju högre investeringsutgifter en kommun har desto högre bör den finansiella indikatorn för resultatet vara. Kommunens budgeterade investeringar motsvarar cirka 34 procent av kommunens skatteintäkter (netto), vilket bedöms vara en hög investeringstakt. Kommunens resultat 2025 budgeteras att vara under 1 procent, och bör på sikt öka till minst 2 procent enligt SKR:s rekommendation. Kommunens finansiella indikator, självfinansieringsgrad för investeringar har sänkts från 40 procent 2024 till 35 procent för 2025, för att åter höjas till 50 procent igen för åren 2026–2027.

SKR skriver i MakroNytt 22 augusti att utfall och indikatorer sammantaget visar att botten på den svenska lågkonjunkturen har nåtts och en återhämtning ligger framför oss. Inflationen är på tydlig tillbakagång. Penningpolitiska lättnader både realiseras och förväntas med räntesänkningar på bred front, i Sverige och internationellt. Detta ger en skjuts uppåt för svensk konjunktur, till en början främst drivet av hushållens konsumtion men successivt även genom ökad export. En allt starkare konjunktur smittar av sig på arbetsmarknaden, men med eftersläpning efter att produktiviteten först stärkts. Därefter ökar antalet arbetade timmar, först via ökad medelarbetstid men sedan via ökad sysselsättning. Först i slutet av 2025, påbörjas en nedgång av arbetslösheten.

Inflationstakten är på väg åt rätt håll, både globalt och i Sverige. Att nedgången för inflationen i Sverige har varit tämligen övertygande det senaste dryga året var avgörande för att Riksbanken kunde sänka styrräntan med 0,25 procentenheter i maj och nu ytterligare 0,25 procentenheter i augusti. Detta var tidigt jämfört med andra centralbanker. Sedan Riksbankens första sänkning har dock flera andra viktiga centralbanker beslutat om räntesänkningar (däribland ECB, Bank of England, Bank of Canada och Swiss National Bank) och prognosen utgår från en fortsatt global trend mot lägre styrräntor i år och nästa år.

KPIF-inflationen väntas fortsatt ligga klart under 2 procent året ut samt nästa år. Att inflationen blir ”för låg” sett till inflationsmålet ska i sammanhanget inte ses som särskilt oroande utan snarare tillfälligt. Det kommer främst från att energipriserna i nuläget bidrar negativt till inflationen och att livsmedelsinflationen har fallit tillbaka rejält. Om några månader beräknas även sjunkande bolåneräntor dämpa KPI-inflationen ytterligare. Tjänsteprisinflationen är dock fortsatt för hög (över 4 procent som genomsnitt för de två senaste månaderna) och dämpas långsamt. Den övergående höga tjänsteprisinflationen motverkas nu av en varuinflation som i princip varit ”noll” på sistone. Att varupriserna sammantaget är i princip oförändrade sett över det senaste året beror i hög grad av lägre priser på importerade varor. Det kommer av en dämpad omvärlds-inflation. I takt med en normalisering av dessa prisförändringar, samt en mer stabil utveckling för den svenska valutan, väntas import- och varuinflationen gradvis stiga kommande år.

Sammantaget antas i prognosen att KPIF-inflationen stabiliseras runt inflationsmålet. Det motiveras främst med inflationsnedgången och allt svagare konjunktursignaler. För Europa blir 2024 det andra året med mycket svag BNP-tillväxt, drivet inte minst av en svag konjunktur i Tyskland. Tillväxten har varit desto starkare i USA, och SKR:s bedömning att Federal Reserve (Fed) kommer sänka sin styrränta flera gånger innan årsskiftet. Med tiden kommer en lättare penningpolitik från Fed, ECB och andra centralbanker att bidra till att den globala tillväxten successivt börjar stärkas framöver, framför allt nästa år. Ljusnande svenska exportutsikter väntar därmed, även om de dröjer.

Hög räntekänslighet i den svenska ekonomin, samt antagandet om en snabb svensk räntenedgång pekar mot en konjunkturuppgång som ligger tidigt i förhållande till stora delar av omvärlden. Precis som i nedgångsfasen är det inhemsk efterfrågan, framför allt hushållens konsumtion, snarare än exporten som blir den huvudsakliga drivkraften. En stabilisering på bostadsmarknaden blir på många sätt central för den svenska konjunkturen genom en gradvis återhämtning för bostadsbyggandet kommande år, men också indirekt för hushållens ekonomi. Sedan mitten av 2022 har bostadsbyggandet sjunkit och minskningen för bostadsinvesteringarna 2023 var hela 23 procent. Efter mycket låg omsättning på bostadsmarknaden en tid tycks nu en vändning ha skett. Även om det är från låga nivåer har både omsättning och priser på bostadsmarknaden börjat stiga och SKR räknar med att detta kommer fortskrida. Mycket talar dock för att vi knappast kommer återgå till det bostadsbyggande som rådde före inflations- och räntechocken. Det kommer att ta tid att återställa de senaste årens kraftiga urholkning av reallönerna, liksom anpassa sig till ett varaktigt högre ränteläge. Att befolkningstillväxten nu också antas bli lägre än tidigare innebär givetvis ett lägre behov för antalet bostäder, och en trendmässigt lägre investeringsnivå. Att övriga investeringar i det svenska näringslivet har gått starkt – trots den stora ränteuppgången – är delvis kopplat till bland annat försvarsindustrin och klimatomställningen. Dessa faktorer har motverkat en tydligare försvagning av investeringsvolymen i Sverige (givet ränteuppgången).

Framåtblickande indikatorer visar att hushållen ser allt ljusare på det ekonomiska läget. Förväntningar om fortsatta räntesänkningar, i linje med Riksbankens signaler, är en trolig huvudförklaring. Dessutom började reallönerna åter att öka i våras efter att ha minskat i 28 månader i rad. Därmed inleddes en återhämtning av hushållens förlorade köpkraft. Förstärkningen av de reala inkomsterna sker dock långsamt och från en låg nivå. Ränteläget väntas inte återgå till samma låga nivå som tidigare. Dämpningen av inflationen innebär inte heller en ökad köpkraft. Prisnivåer för majoriteten av varor och tjänster ligger nu och framöver klart högre än tidigare. Återhämtningen för hushållens konsumtion kommer därför att bli utdragen även beaktat ett uppdämt konsumtionsbehov efter att många hushåll de senaste åren har skjutit på bostadsinvesteringar och inköp av bland annat bilar och kapitalvaror. Samtidigt utgör allt högre statistik för varsel och företagskonkurser oros- och svaghetstecken för den kommande konjunkturuppgången. Konsumtionslånen är i år stigande och kombineras med förhöjda nivåer av ärenden för privatpersoner hos Kronofogden. SKR gör bedömningen att de positiva krafterna kommer att vara tillräckliga för att stärka ekonomin för det stora flertalet av hushåll, samt lyfta hushållskonsumtionen på makronivå. Avgörande är att fjolårets trend av vikande sysselsättningsgrad är över, att hushållens gryende optimism håller i sig samt att en ihållande förstärkning av realinkomsterna kommer till stånd.

Två trender som går åt olika håll syns nu på den svenska arbetsmarknaden: antalet fast anställda fortsätter att öka medan antalet tidsbegränsat anställda fortsätter att minska. Sammantaget har sysselsättningsgraden fortsatt att stärkas något under första halvåret i år, trots den mycket svaga BNP tillväxten. Detta utgör ett trendbrott, efter två år av sjunkande sysselsättningsgrad. Särskilt är det sysselsättningen i högre åldrar som stärkts. SKR väntar sig dock inte någon snabb fortsatt förstärkning. Nulägets förhöjda arbetslöshet väntas bestå en tid

och andelen arbetslösa minskar tydligt först under 2026. Under 2027 antas en trendmässig BNP-tillväxt och SKR:s bedömning är att arbetslösheten når drygt 7,5 procent.

BNP-tillväxten helåret 2024 drivs helt av arbetsproduktiviteten medan både antalet arbetade timmar och antalet sysselsatta är närmast oförändrade. Den högre BNP-tillväxten driver under 2025 gradvis upp antalet arbetade timmar, främst genom en ökad medelarbetstid till en början. Efter en tid av konjunkturuppgång ökar även antalet sysselsatta. En större uppgång för antalet sysselsatta beräknas ske först 2026. Arbetslösheten är för närvarande förhöjd och blir 8,2 procent för helåren 2024 och 2025. Samtidigt är även sysselsättningsgraden hög. Att andelen arbetslösa är förhöjd samtidigt som sysselsättningsgraden ligger historiskt högt förklaras av ett högt arbetskraftsutbud. Arbetskraftsdeltagandet ligger idag mer än 2,5 procentenheter högre än vid den senaste högkonjunkturen. Utan den trend av högre arbetskraftsdeltagande som skett de senaste 10 åren skulle andelen arbetslösa i Sverige vara lägre.

I år ökar skatteunderlaget svagt, med endast 3,5 procent innan det växlar upp 2025. Som genomsnitt under perioden 2024–2027 beräknas skatteunderlaget öka med 4,1 procent per år, något lägre än den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2014–2023 (4,2 procent). Skatteunderlagets ökningstakt bromsas i år till följd av att antalet arbetade timmar i ekonomin är oförändrade sedan 2023. Detta utgör den viktigaste faktorn till nedgången för skatteunderlagstillväxten 2024 jämfört med 2023. Lönesumman ökar alltså särdeles svagt i år. En konjunkturuppgång 2025 och 2026 beräknas ge relativt hög BNP-tillväxt, vilket höjer antalet arbetade timmar. Detta är en huvudförklaring till uppväxling av skatteunderlagstillväxten 2025.

Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att kommunsektorns köpkraft åter beräknas öka framöver. De exceptionellt svaga åren 2023 och 2024, med ett skatteunderlag som i reala termer minskar, följs av en markant rekyl 2025. Då beräknas en ovanligt stor ökning av det reala skatteunderlaget (se tabell 2). Förutom att priser stiger långsammare faller pensionskostnaderna 2025, en stor kontrast mot de stora uppgångarna föregående år. Den viktigaste faktorn är prisbasbeloppet och hur detta slår på värderingen av sektorns pensionsskuld. Detta ger generellt en positiv inverkan på kommuners och regioners resultat 2025. Även om det är en mycket ojämn profil mellan åren stiger det reala skatteunderlaget sammantaget med i genomsnitt 1,9 procent 2024–2027. Detta är ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt.

Kommunen budgeteras betala 818 miljoner kronor år 2025 i nuvarande kommunala utjämningsystemet. En parlamentarisk utredning har sett över samtliga delar av utjämningsystemet för kommuner och regioner. Förslaget indikerar att för kommunens del kan det vid ett införande 2026 innebära att kommunen ska betala ytterligare cirka 13 miljoner kronor och efter fem år stiger summan till totalt cirka 53 miljoner kronor årligen. Det motsvarar en skattehöjning om cirka 30 öre.

Befolkningsutveckling

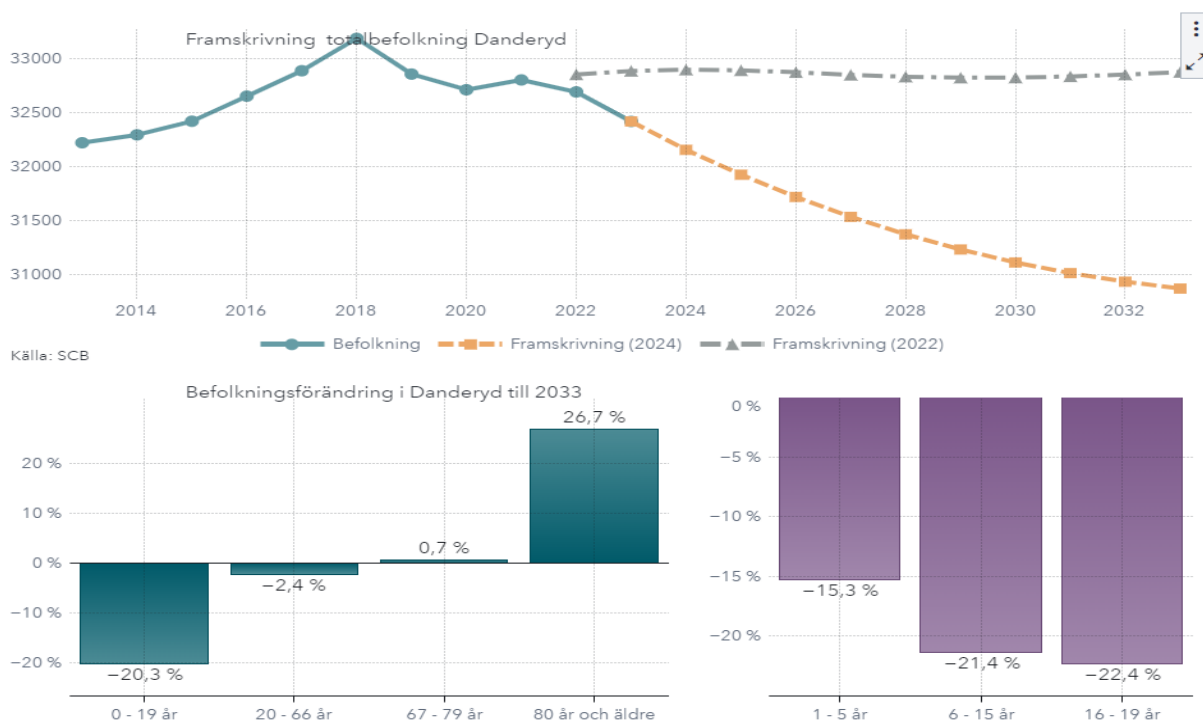
Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för kommunen eftersom den dels påverkar behovet av kommunala tjänster, dels påverkar storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och det kommunala utjämningsystemet. Befolkningstillväxten står i stark relation till bostadsbyggandet.

Under 2023 minskade folkmängden i Danderyds kommun med 273 personer, från 32 692 till 32 419 invånare. Orsaken till den minskade befolkningen var ett flyttnetto på -264 personer och ett födelsenetto på -14 personer.

BUDGET OCH PLAN

I början av 2024 tog Danderyds kommun fram en befolkningsprognos som respektive nämnd har använt i sitt förslag till budget 2025 och plan 2026–2027. Efter detta har SKR kommit med ett nytt visualiseringsverktyg som visar hur befolkningen i Sverige utvecklas. Grunddatan kommer från SCB som presenterade i slutet av april 2024. SCB:s beräkningarna bygger på att den *observerade utvecklingen fortsätter, ingen hänsyn tas till planerat bostadsbyggande*, företagsetableringar eller andra framtida mål och förutsättningar. Befolkningsframskrivningarna kan därmed ses som en bild av hur befolkningen kommer att utvecklas *om kommunerna inte gör några sådana satsningar*. Nedanstående diagram visar den prognostiserade befolkningsutvecklingen per åldersgrupp mätt som förändringen mellan år 2023 och 2033 enligt SCB.

Diagram 1, förändring i olika åldersgrupper år 2033 jämfört med år 2023

Källa: SKR:s visualiseringsverktyg för demografiförändringar i 290 kommuner - Danderyds kommun

SCB:s data visar att det är en större minskning av barn och unga än tidigare befolkningsprognoser. Enligt SCB sker det en minskning om cirka 20 procent av åldersgruppen 0–19 år, minskning om cirka 2 procent för åldersgruppen 20–66 år samt en ökning av 80 och äldre med cirka 27 procent. De främsta orsakerna till en lägre befolkningstillväxt än tidigare är: *lägre barnafödande, lägre invandring, större utvandring* på grund av Skatteverkets arbete med folkbokföringsregistret, och *lägre utfall* av antal *färdigställda bostäder* jämfört med byggprognos.

Finansiering och likviditet

Vid 2024 års utgång prognostiseras att kommunens lån uppgår som högst till 700,0 miljoner kronor, och bedömningen är att likviditeten kommer vara runt noll (0) miljoner kronor.

Investeringarna under 2025 budgeteras uppgå till cirka 676 miljoner kronor (exklusive ägarlån). Antagande görs att cirka 70 procent av budgeterade investeringar genomförs. Utfallet av investeringarna beräknas därför uppgå till cirka 473 miljoner kronor (676 mnkr x 70 %). Det positiva kassaflödet från resultatet och avskrivningar beräknas uppgå till cirka 170 miljoner kronor. Det skulle innebära en självfinansieringsgrad omkring 35 procent (170 mnkr kassaflöde från den löpande verksamheten / 473 mnkr negativt kassaflöde från investerings-

verksamheten). Eftersom investeringarna är högre än det positiva kassaflödet, innebär det att det uppstår ett lånebehov om cirka 297 miljoner kronor (473 mnkr – 176 mnkr) för att finansiera investeringarna.

Ytterligare lån om cirka 115 miljoner kronor prognostiseras att ny upplånas för att finansiera kommunens ägarlån till kommunalförbunden Käppala och Norrvatten med sammanlagt cirka 115 miljoner kronor.

Sammanfattningsvis beräknas kommunens lånebehov för att finansiera investeringar och för ägarlån till kommunalförbunden Käppala och Norrvatten uppgå till cirka 400 miljoner kronor.

Pensionsskuld

Kommunens pensionsförpliktelser är synliga dels som en avsättning i balansräkningen, dels som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Pensioner intjänade efter 1998 redovisas som kostnad när personalen tjänar in sin pensionsrätt. Pensioner intjänade innan 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och kostnaden redovisas när pensionen utbetalas.

Tabell 2, Kommunens totala pensionsförpliktelser

Prognos av ansvarsförbindelser och avsättning 2024–2027 utgår från den prognos som kommunens pensionsförvaltare Kommunernas pensionsanstalt upprättat, samt utifrån uppgifter från Storstockholms brandförsvaret.

Pensionsförpliktelse	2024	2025	2026	2027
Avsatt till pensioner	491,5	504,2	497,1	498,5
Ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	475,2	454,9	426,0	403,7
Ansvarsförbindelse Storstockholms brandförsvaret	9,2	9,2	9,2	9,2
Total pensionsförpliktelse	976,0	967,9	931,4	910,2

Fotnot: Beloppen är inklusive löneskatt

Kommunens totala pensionsförpliktelser prognostiseras uppgå till 967,9 miljoner kronor 2025. Från år 2025 prognostiseras pensionsförpliktelser minska, främst på grund av en minskande ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen minskar i takt med att pensioner intjänade innan 1998 betalas ut.

Mer information om kommunens pensioner finns i avsnittet Pensioner.

Ordförandens budgetförslag 2025

Årets resultat 2025 budgeteras till ett positivt resultat om 8,7 miljoner kronor. Det balanskravsmässiga resultatet budgeteras till 8,7 miljoner kronor efter balanskravskorrigeringar. Ordförandens budgetförslag innebär att nämndernas nettokostnader uppgår till 2 316,6 miljoner kronor 2025.

Tabell 3, resultaträkning (förenklad)

Tabellen nedan visar förenklad resultaträkning för kommunen med prognos och budget för 2024, nämndernas och ordförandes budgetförslag för 2025 samt skillnad mellan nämndernas budgetförslag och ordförandes budgetförslag.

Resultaträkning	Prognos	Budget	Nämndernas	Ordförandes	Skillnad
Miljoner kronor	2024	2024	förslag 2025	förslag 2025	
Kommunstyrelsen	-138,0	-140,7	-152,3	-158,6	-6,3
Valnämnden	-1,6	-1,7	-0,4	-0,4	0,0
Revision	-1,6	-1,6	-2,0	-1,7	0,3
Överförmyndarnämnden	-2,8	-3,2	-3,2	-3,2	0,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-30,4	-31,2	-31,4	-31,0	0,4
VA-verksamhet och Avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-165,9	-162,7	-190,6	-187,8	2,8
Kultur- och fritidsnämnden	-116,6	-116,6	-123,1	-123,5	-0,4
Utbildningsnämnden	-959,2	-1 004,2	-1 006,9	-1 008,6	-1,7
Socialnämnden	-740,4	-749,5	-798,9	-801,8	-2,9
Nämndernas nettokostnader	-2 156,5	-2 211,4	-2 308,8	-2 316,6	-8,1
Pensioner	-119,2	-100,4	-56,2	-56,2	0,0
Internränta	78,0	58,3	88,1	88,1	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-2 197,6	-2 253,5	-2 276,9	-2 284,7	-8,1
Skatteintäkter (netto)	2 297,0	2 293,7	2 331,4	2 331,4	0,0
Finansnetto	-51,0	-43,0	-38,0	-38,0	0,0
Årets resultat	57,0	-2,8	8,7	8,7	0,0
Resultat enligt balanskravet	49,8	-0,0	8,7	8,7	0,0

Fotnot: Summering av summaraderna för prognos 2024 stämmer inte med anledning av att dessa rader innehåller poster som inte budgeteras för åren 2025–2027. Följande poster har utfall 2024 men budgeteras ej 2025–2027: Semesterlöneskuld, extern medelsförvaltning, modulbostäder skänks till Ukraina och bidrag för markåtkomstbidrag.

Nämndernas nettokostnader

Nämndernas nettokostnader budgeteras öka med cirka 105 miljoner kronor 2025 jämfört med 2024.

Ökning av peng för pedagogisk omsorg och förskola med genomsnitt 7,3 procent, förskoleklass och grundskola med i genomsnitt 6,6 procent, fritidshem med 5,6 procent, och genomsnitt för gymnasiet med 2,8 procent som sammanlagt motsvarar *cirka 53 miljoner kronor inklusive extra tillskott om 5 miljoner kronor till skolpengen*.

Ökning av omsorgspengen till omsorgsboenden och LSS boenden med 4 procent och 15 procent för lokalschablonen för att täcka lokalhyresökningar samt hemtjänstchecken med 2 procent som sammanlagt motsvarar *cirka 17 miljoner*.

Sammantaget ökar volymer med *cirka 49 miljoner kronor*. Socialnämndens volymer ökar med cirka 47 miljoner kronor medan utbildningsnämndens volymer ökar med *cirka 2 miljoner kronor*.

Nämnderna kompenseras för ökade kapitalkostnader med *cirka 20 miljoner kronor*.

Nämnderna kompenseras för höjda hyror kopplat till kommunens nya hyresmodell med *cirka 26 miljoner kronor*.

Nämnderna kompenseras för höjda påslag för personalomkostnader (PO-pålägg) med *cirka 22 miljoner kronor*.

Nämnderna kompenseras för investeringskostnader som omförs till driftkostnader, och kompensationen för dessa kostnader ökar med *cirka 9 miljoner kronor*.

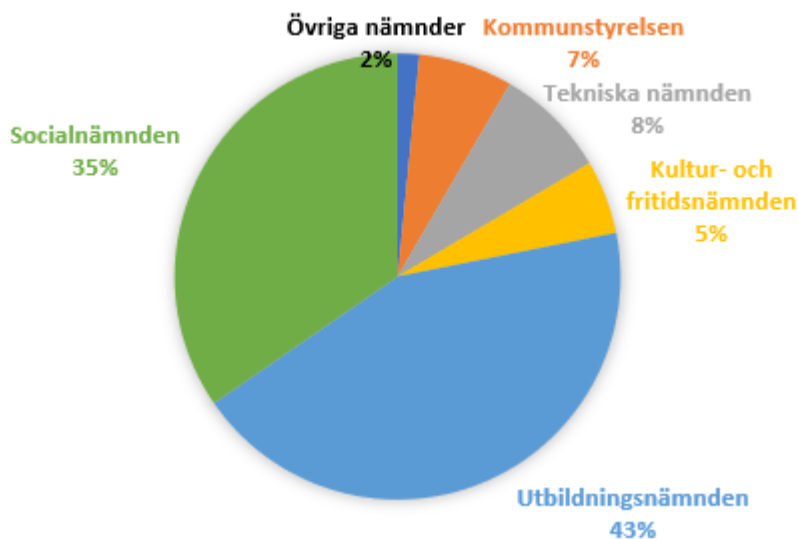
Nämndernas anslag ökar också med anledning av generell uppräknings av anslaget med en (1) procent samt diverse satsningar på bland annat arbetet med beredskap och civilt försvar, IT-säkerhet, digitalisering och idrottshallar med *cirka 11 miljoner kronor*.

BUDGET OCH PLAN

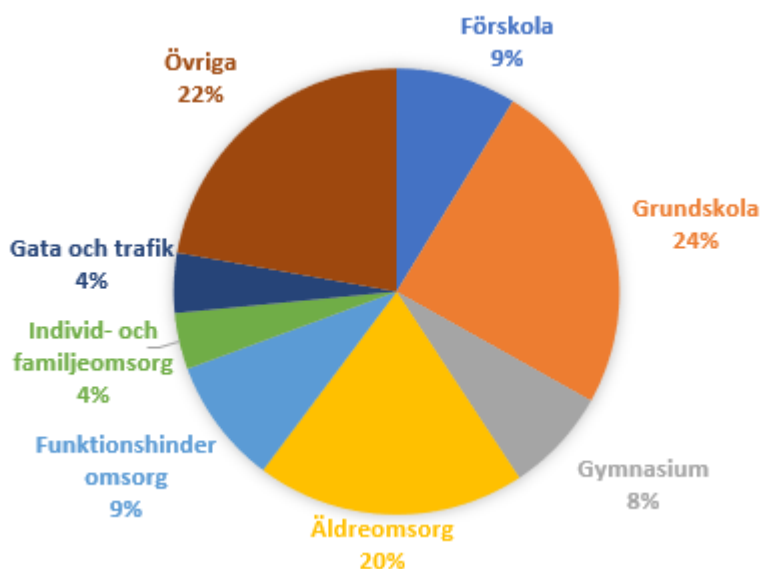
Nedanstående diagram visar procentuell fördelning av ordförandens förslag till budget 2025, per nämnd och per verksamhetsområde.

Diagram 2, Procentuell fördelning av budgeten - per nämnd

De största nämnderna i fördelade budgetmedel är utbildningsnämnden med 1008,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 44 procent av nämndernas totala budget, följt av socialnämnden med en budget om 801,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 35 procent av kommunens budget.

Diagram 3, Procentuell fördelning av budgeten – per verksamhetsområde

De största verksamheterna i fördelade budgetmedel är grundskola med cirka 564 miljoner kronor, vilket motsvarar 24 procent av verksamheternas totala budget, följt av äldreomsorg med en budget omkring 451 miljoner kronor, vilket motsvarar 20 procent av verksamheternas totala budget.

I budget 2023 och plan 2024–2025 gav kommunstyrelsen kommunledningskontoret i uppdrag att se över hur kommunens verksamheter kan bli mer effektiva och samtidigt bibehålla eller höja kvalitén för alla som lever, bor och verkar i Danderyds kommun. Kommunledningskontoret genomförde därför bland annat en genomlysning av kommunens stödfunktioner. Genomlysningen visade på konkreta förbättringsområden där kommunens verksamheter kan bli mer effektiva, med bibehållen eller höjd kvalitet. Kommunstyrelsen beslutade därför att Danderyds kommun ska följa en princip om att kommunens övergripande stödfunktioner ska vara centraliserade, om inte särskilda skäl finns för enskilda stödfunktioner. Därefter fattade kommundirektören beslut om att *centralisera* upphandling, kommunikation, nämndsekretariat, delar av registratur och arkivfunktion. Centraliseringen medför att personal organisatoriskt flyttas från förvaltningarna och kontoren till kommunledningskontoret. Det medför minskade personalkostnader för förvaltningar och kontoren medan overheadkostnader ökar. Centraliseringen genomfördes organisatoriskt 1 september 2024 men budgetmedel omfördelas från 1 januari 2025. Omfördelningar av budgetmedel specificeras under rubriken ”*Ordförandens överväganden och förslag*” för respektive styrelse och nämnd. *Omorganiseringen och verksamhetsförändringarna* (centralisering) är kostnadsneutral för kommunen som helhet.

Kommunen har infört *ny hyresmodell* som innebär att nya hyror börjar gälla från 1 januari 2025. Det innebär att det är nya hyror som gäller 2025 och inte som tidigare år att hyran för år 2024 ökar med KPI i oktober. Den nya hyresmodellen innebär bland annat att grundmodellen är självkostnadshyra, som till största del bygger på kostnadsunderlaget för respektive objekt eller hyreskollektiv. Den nya hyresmodellen påverkar nämnderna ekonomiskt. Alla nämnder får med den nya hyresmodellen högre hyra med undantag för miljö- och stadsbyggnadsnämnden som ges en lägre hyra. Förändringar av budgetmedel med anledning av den nya hyresmodellen specificeras under rubriken ”*Ordförandens överväganden och förslag*” för respektive styrelse och nämnd.

Pensionskostnader

Kommunernas pensionsanstalt (KPA), som prognostiserar kommunens pensioner, prognostiserar att kommunens pensionskostnader kommer uppgå till cirka 106 miljoner kronor (exklusive finansiell kostnad) 2025. Av dessa budgeteras 56,2 miljoner kronor (inklusive löneskatt) belasta kommunens centrala budget, vilket är en *minskning* med 44,2 miljoner kronor jämfört med budget 2024.

KPA prognostiserar att kommunens pensionskostnader (exklusive finansiell kostnad) kommer uppgå till cirka 99 miljoner kronor år 2026 och cirka 103 miljoner kronor år 2027. Av dessa beräknas 48,4 miljoner kronor år 2026 och 39,2 miljoner kronor år 2027 belasta kommunens centrala budget.

Kommunen följer SKR:s preliminära beräkning (i PLF:en) för PO-påslaget om 42,02 procent år 2025, vilket är en höjning från 39,25 procent från 2024.

Internränta

Internräntan är en kommunintern transaktion mellan nämnderna och kommunens centrala finansförvaltning. Nämnderna betalar ränta på pågående och aktiverade investeringar. Räntan som nämnderna betalar på investeringar uppgår till 2,5 procent och ambitionen med internräntan är att den ska fänga en rimlig räntenivå sett över investeringarnas hela livslängd. Kommunen följer SKR:s rekommendation för internräntan om 2,5 procent år 2025, vilket är samma internränta som år 2024. För åren 2026–2027 har ett antagande gjorts att internräntan ligger kvar på 2,5 procent.

Internräntan budgeteras uppgå till 88,0 miljoner kronor för 2025 och ökar med 29,7 miljoner kronor jämfört med budget 2024. Ökningen beror främst på ändrad hantering av

byggkreditivränta som tidigare budgeterats i posten finansnetto men som från 2025 budgeteras i posten internränta. Byggkreditivränta är ränta under byggtiden, och beräknas på investeringsutgifter under byggnadstiden och är den ränta som verksamheten får betala för investeringar som inte aktiverats ännu. De pågående investeringarna beräknas öka till cirka 923 miljoner kronor 2026 och 1 008 miljoner kronor 2027.

Ökningen av internräntan beror också på en ökad investeringstakt och en ökning av aktiverade investeringar. Kommunens internränta har beräknats på ett antagande att investeringar om cirka 2 450 miljoner kronor kommer vara aktiverade under 2025. Internränta 2,5 procent multiplicerat med aktiverade investeringar 2 450 miljoner kronor ger en kostnad för internräntan på cirka 61 miljoner kronor 2025. Till det ska byggkreditivränta cirka 24 miljoner kronor och återföring från VA-kollektivet för att de betalar för låg ränta om 2,5 miljoner adderas, vilket sammanlagt blir cirka 88 miljoner kronor. För åren 2026–2027 har antagande gjorts om en internränta om 2,5 procent och att aktiverade investeringar kommer uppgå till cirka 2 600 miljoner kronor 2026 motsvarande en kostnad för budgetposten internränta om cirka 96 miljoner kronor, och cirka 2 780 miljoner kronor 2027, motsvarande cirka 104 miljoner kronor.

Skatteintäkter (netto)

Skatteintäkter netto innehåller posterna: skatteintäkter, inkomstutjämning, kostnadsutjämning, regleringspost, strukturbidrag, LSS utjämning och fastighetsavgift.

Kommunens beräknade skatteintäkter för åren 2025–2027 har utgått från den prognos Sveriges kommuner och regioner (SKR) publicerade den 22 augusti 2024.

Skatteintäkterna (netto) budgeteras uppgå till 2 331,4 miljoner kronor 2025, 2 390,2 miljoner kronor 2026, och 2 456,0 miljoner kronor 2027.

SKR skriver i Aktuell ekonomi cirkulär 24:38 och MakroNytt cirkulär 24:35 att i år ökar skatteunderlaget svagt, med endast 3,5 procent innan det växlar upp nästa år. Som genomsnitt under perioden 2024–2027 beräknas skatteunderlaget öka med 4,1 procent per år, något lägre än den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2014–2023 (4,2 procent).

En konjunkturuppgång 2025 och 2026 beräknas ge relativt hög BNP-tillväxt, vilket höjer antalet arbetade timmar. Detta är en huvudförklaring till uppväxlingen av skatteunderlagstillväxten 2025.

Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att kommunsektorns köpkraft åter beräknas öka framöver. De exceptionellt svaga åren 2023 och 2024, med ett skatteunderlag som i reala termer minskar, följs av en markant rekyl 2025. Då beräknas en ovanligt stor ökning av det reala skatteunderlaget. Även om det är en mycket ojämn profil mellan åren stiger det reala skatteunderlaget sammantaget med i genomsnitt 1,9 procent per år 2024–2027. Detta är ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt.

Tabell 4, skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Tabellen nedan visar skatteunderlag och beräknad real utveckling i procentuell förändring.

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027
Faktiskt skatteunderlag	4,9	3,5	4,8	4,1	4,2
Regelförändringar*	0,2	-0,2	0,0	-0,3	0,0
Underliggande	4,8	3,7	4,7	4,4	4,2
Prisutveckling	6,5	4,4	-0,2	2,1	3,1
Realt skatteunderlag	-1,6	-0,7	4,9	2,3	1,1

*Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.

Källa: Sveriges kommuner och regioner augusti

BUDGET OCH PLAN

Regelförändringar sammanfattar beräknade effekter av förändringar i skattelagstiftningen vilka påverkar det kommunala skatteunderlaget och som neutraliseras genom höjningar/sänkningar av det generella statsbidraget.

Underliggande skatteunderlag beskriver det faktiska underlaget justerat för regelförändringar; ett mått som visar den underliggande utvecklingen för den kommunala skattebasen. Prisutveckling avser här den sammanvägda prisutveckling som SKR beräknar för verksamhetskostnaderna inom kommuner och regioner på aggregerad nivå; löneökningar är den enskilt viktigaste faktorn (priset).

Realt skatteunderlag avser att beskriva utvecklingen i reala termer för det underliggande skatteunderlaget, det vill säga med hänsyn tagen till de prisförändringar som beräknas för kommuners och regioners kostnader.

Tabell 5, skatteunderlagsprognos

Tabellen nedan visar skatteunderlagsprognoser från regeringen och SKR för åren 2024 - 2027.

Skatteunderlagsprognos (%)	2024	2025	2026	2027
SKR (aug)	3,5	4,8	4,1	4,2
Regeringen (apr)	3,7	4,7	5,0	5,1

Tabell 6, skattesats

Tabellen nedan visar den genomsnittliga skattesatsen för kommun, Stockholms län och riket år 2024.

Skattesats (kr)	Danderyd	Länet	Riket
Kommun	18,25	18,45	20,70
Region	12,38	12,38	11,67
Summa	30,63	30,83	32,38

Källa SCB

Skattesatsen 2025 uppgår till 18,25 öre och är oförändrad jämfört med 2024.

Tabell 7, skatteintäkter, utjämning & bidrag

Tabellen nedan visar skatteintäkter och kommunal utjämning. Budgeten för åren 2025 och plan 2026–2027 har beräknats utifrån en oförändrad skattesats om 18,25 kronor.

Skatteintäkter, utjämning & bidrag (mnkr)	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skatteintäkter	3 104,4	3 149,1	3 243,1	3 356,0
Kommunal utjämning	-853,1	-852,7	-887,9	-935,0
Övrigt*	45,7	35,0	35,0	35,1
Summa nettointäkter	2 297,0	2 331,4	2 390,2	2 456,0

*I posten övrigt ingår fastighetsavgift och LSS-utjämning
Ingen hänsyn är tagen till utjämningsutredningens förslag i siffrorna ovan.

En parlamentarisk utredning har sett över samtliga delar av utjämningsystemet för kommuner och regioner, inklusive LSS-utjämningsen för kommuner. Utredningen har även övervägt om det finns riktade statsbidrag som kan inordnas i det generella statsbidraget. Den 2 juli överlämnade utjämningskommittén sitt betänkande med förslag till nytt kommunalekonomiskt utjämningsystem "Nätt och jämnt – likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn" (SOU 2024:50). Betänkandet innehåller förslag på förändringar i inkomstutjämningsen, kostnadsutjämningsen, LSS-utjämningsen samt strukturbidraget. Det innehåller också förslag på riktlinjer för riktade statsbidrag samt ett resonemang kring tillväxt kopplat till inkomstutjämningsen. Kopplat till förändringarna finns förslag på hur införandet ska ske. De förändringar som föreslås i betänkandet föreslås införas från och med 1 januari 2026. För Danderyds kommun skulle förslaget, om det införs i sin helhet, innebära att kommunen bedöms betala ytterligare till utjämningsystemet. Sammantaget alla poster, med nuvarande utjämningsystem, så budgeteras kommunen att betala cirka 818 miljoner kronor 2025. I förslaget indikeras att för kommunens del kan det vid ett införande 2026 initialt innebära att kommunen ska betala ytterligare cirka 13 miljoner kronor och efter fem år stiger summan till totalt cirka 53 miljoner kronor årligen. Det motsvarar en skatteköjning om cirka 30 öre.

Finansnetto

Finansnettot budgeteras uppgå till 38,0 miljoner kronor för 2025 och budgeteras minska med 5,0 miljoner kronor jämfört med 2024. Minskningen beror främst på att den finansiella kostnaden för pensionskostnaderna.

De största posterna i finansnettot är ränta på pensionsavsättning 14,4 miljoner kronor och räntekostnader på kommunens banklån som beräknas uppgå till 26,5 miljoner kronor.

KPA beräknar räntan på pensionsavsättningarna. KPA beräknar att för 2025 kommer den finansiella kostnaden uppgå till 14,4 miljoner kronor, 2026 till 4,7 miljoner kronor och 2027 till 11,5 miljoner kronor.

Räntekostnader på banklånen beräknas genom att multiplicera kommunens prognostiserade genomsnittliga lån (1 100,0 miljoner kronor) under året med den genomsnittsränta (cirka 2,9 procent) kommunen prognostiseras låna till. Vid beräkning av räntekostnaden görs antagandet att lånen ökar och genomsnittsräntan minskar.

Ordförandes budgetförslag 2025 och plan 2026–2027

Ordförandes budgetförslag innebär ett positivt resultat om 8,7 miljoner kronor för 2025. För åren 2026 och 2027 innebär budgetförslaget ett positivt resultat med 11,4 respektive 75,4 miljoner kronor. Resultatplan 2026–2027 är beräknad med en oförändrad skattesats.

Tabell 8, Förenklad resultaträkning

Tabellen nedan visar budget 2024, och ordförandens förslag till budget 2025 och plan 2026–2027.

Resultaträkning Miljoner kronor	Budget 2024	Ordförandes förslag 2025	Ordförandes förslag 2026	Ordförandes förslag 2027
Kommunstyrelsen	-140,7	-158,6	-160,6	-162,6
Valnämnden	-1,7	-0,4	-1,9	-1,9
Revision	-1,6	-1,7	-1,7	-1,7
Överförmyndarnämnden	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-31,2	-31,0	-31,4	-32,7
VA-verksamhet och Avfall	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-162,7	-187,8	-198,9	-183,2
Kultur- och fritidsnämnden	-116,6	-123,5	-124,0	-125,9
Utbildningsnämnden	-1 004,2	-1 008,6	-1 019,7	-1 017,8
Socialnämnden	-749,5	-801,8	-847,6	-864,2
Nämndernas nettokostnader	-2 211,4	-2 316,6	-2 389,0	-2 393,2
Pensioner	-100,4	-56,2	-48,4	-39,2
Internränta	58,3	88,1	96,5	103,7
Verksamhetens nettokostnad	-2 253,5	-2 284,7	-2 340,9	-2 328,7
Skatteintäkter (netto)	2 293,7	2 331,4	2 390,2	2 456,0
Finansnetto	-43,0	-38,0	-38,0	-52,0
Årets resultat	-2,8	8,7	11,4	75,4
Resultat enligt balanskravet	-2,8	8,7	11,4	75,4

Nämndernas nettokostnader budgeteras uppgå till 2 316,6 miljoner kronor, vilket är en ökning med 105,2 miljoner kronor jämfört med budget 2024. *Verksamhetens nettokostnad* budgeteras uppgå till 2 284,7 miljoner kronor, vilket är en ökning med 31,1 miljoner kronor jämfört med budget 2024. Totalt ökar verksamhetens nettokostnad och finansnetto med 26,1 miljoner kronor. Det ska ställas i relation till att kommunens budgeterade skatteintäkter (netto) förväntas öka med 37,7 miljoner kronor jämfört med budget 2024. Årets resultat och resultat enligt balanskravet budgeteras uppgå till 8,7 miljoner kronor, vilket är en ökning med 11,5 miljoner kronor jämfört med budget 2024.

För *plan 2026* föreslås att 4,2 miljoner kronor flyttas från kommunstyrelsen till tekniska nämnden för bottenbehandling Edsviken. Vidare föreslås att peng och checkbeloppen ökar med 2 procent och övriga anslag med 1 procent. För *plan 2027* föreslås att peng, check och anslagen räknas upp med 1 procent, vilket innebär att även utbildningsnämnden och socialnämnden får ett effektiviseringskrav om cirka 1 procent från och med år 2027.

Investeringsbudget 2025 och plan 2026–2027

Kommunens budgeterade investeringar för 2025 uppgår till 791,3 miljoner kronor, vilket är en ökning med 125,9 miljoner kronor jämfört med budget 2024. Högst budgeterade investeringar har tekniska nämnden med 529,8 miljoner kronor, finansförvaltningen med 115,0 miljoner kronor och VA-verksamheten med 98,0 miljoner kronor. Finansförvaltningens investeringar består av ägarlån till Käppalaförbundet och Norrvatten, vilka betraktas som finansiella anläggningstillgångar och därför finansieras via investeringsbudgeten. Alla kommunens investeringsprojekt redovisas i bilagan Investeringsbudget 2025 och plan 2026–2027.

Tabellen nedan visar respektive nämnds investeringsbudget år 2025, planerade investeringar år 2026–2027 samt totalbudget för planperioden 2025–2027. Prognossiffrorna för 2024 är hämtade ur nämndernas delårsrapporter per augusti.

Tabell 9, investeringar per nämnd

Nämnd (mnkr)	Prognos	Budget	Plan	Plan	Total
	2024	2025	2026	2027	2025– 2027
Kommunstyrelsen	7,0	10,0	7,0	6,0	23,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,9	0,2	0,2	1,3
Vatten- och avloppsverksamheten	104,0	98,0	144,8	77,0	319,8
Avfallsverksamheten	1,1	1,1	23,8	2,2	27,1
Tekniska nämnden	343,6	529,8	353,3	365,1	1248,2
Kultur- och fritidsnämnden	36,4	22,5	16,5	13,5	52,5
Utbildningsnämnden	2,4	3,0	3,0	3,0	9,0
Socialnämnden	1,0	11,0	1,0	1,0	13,0
Finansförvaltningen	95,2	115,0	105,0	130,0	350,0
Summa investeringar	590,7	791,3	654,6	598,0	2 043,9

Fastställande av kommunens mål

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige fastställer kommunens mål och respektive nämnds mål i enlighet med avsnittet ”Mål 2025” i Budget 2025 och plan för 2026–2027”.
2. Kommunfullmäktige fastställer de finansiella indikatorerna för 2025 till 0 procent för resultat enligt balanskrav, 50 procent för soliditet, 35 procent för soliditet inklusive pensionsåtaganden, 35 procent för självinvesteringsgrad av nettoinvesteringar och 20 000 kronor per invånare för långfristiga skulder.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens budgetförslag

Driftsbudget

Kommunledningskontorets förslag till driftsbudget uppgår till 152,3 miljoner kronor för 2025, vilket är en ökning med 11,6 miljoner kronor jämfört med 2024.

Ökningen beror på kompensation med 1 procent ökning för pris- och löneökningar motsvarande 1,6 miljoner kronor, ökade kostnader för volymer med 0,4 miljoner kronor, hyresökning med 3,8 miljoner kronor, personalomkostnadspålägg med 2,9 miljoner kronor, investeringar som omförs till drift med 3,5 miljoner kronor, och kapitalkostnader 1,7 miljoner kronor. Ökningen motverkas av att extrainsatta budgetmedel för IT säkerhet om 2,0 miljoner kronor under 2023 och 2024 upphör, samt att 0,3 miljoner kronor flyttas från kommunstyrelsen till kultur-och fritidsnämnden avseende kostnader för nationaldagsfirande.

Investeringsbudget

Kommunledningskontorets förslag till investeringsbudget uppgår till 10,0 miljoner kronor 2025, vilket är en oförändrad budget jämfört med 2024.

Ordförandens överväganden och förslag

Kommunstyrelsen föreslås erhålla 158,6 miljoner kronor i driftsbudget 2025, vilket är en ökning jämfört med kommunstyrelsens förslag med 6,3 miljoner kronor.

Förslaget innehåller satsning på att förstärka och utveckla kommunens arbete med beredskap och civilt försvar, IT-säkerhet och digitalisering med 6,0 miljoner kronor.

Med anledning av centralisering av stödfunktioner samt organisationsförändring på kommunledningskontoret innehåller förslaget en ökad budgetram för kommunstyrelsen med 0,3 miljoner kronor. Se sidan 17 för mer information.

Förslaget innehåller 10,0 miljoner kronor i investeringsbudget 2025, i enlighet med kommunledningskontorets förslag.

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Kommunfullmäktige anvisar kommunstyrelsen driftsanslag om 158,6 miljoner kronor och investeringsanslag om 10,0 miljoner kronor.

Valnämnden

Ordförandens överväganden och förslag

Ordförande föreslår att valnämnden erhåller 0,4 miljoner kronor i driftsbudget 2025.

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Kommunfullmäktige anvisar valnämnden driftsanslag om 0,4 miljoner kronor och investeringsanslag om 0,0 miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden

Nämndens budgetförslag

Driftsbudget

Överförmyndarnämndens förslag till driftsbudget uppgår till 3,2 miljoner kronor för 2025 vilket är samma som budgeten för 2024.

Investeringsbudget

Överförmyndarnämnden har inga planerade investeringar för 2025.

Ordförandens överväganden och förslag

Ordförande föreslår att överförmyndarnämnden erhåller 3,2 miljoner kronor i driftsbudget 2025, i enlighet med överförmyndarnämndens förslag.

Ordförande föreslår att överförmyndarnämnden erhåller 0,0 miljoner kronor i investeringsbudget 2025, i enlighet med överförmyndarnämndens förslag.

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Kommunfullmäktige anvisar överförmyndarnämnden driftsanslag om 3,2 miljoner kronor och investeringsanslag om 0,0 miljoner kronor.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Nämndens budgetförslag

Driftsbudget

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag till driftsbudget uppgår till 31,4 miljoner kronor för 2025, vilket är en ökning med 0,2 miljoner kronor jämfört med 2024.

Ökningen beror på att nämnden kompenseras för ökade kostnader för personalomkostnadspålägg om 0,7 miljoner kronor, 1 procent för pris- och löneökningar om 0,3 miljoner kronor, och kapitalkostnader 0,1 miljoner kronor. Ökningen motverkas av lägre kostnader för hyror om 0,6 miljoner kronor och investeringar som omförs till drift med 0,3 miljoner kronor.

Investeringsbudget

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag till investeringsbudget uppgår till 0,9 miljoner kronor 2025, vilket är en ökning med 0,7 miljoner kronor jämfört med 2024.

Ordförandens överväganden och förslag

Ordförande föreslår att miljö- och stadsbyggnadsnämnden erhåller 31,0 miljoner kronor i driftsbudget 2025, vilket är en minskning jämfört med nämndens förslag med 0,4 miljoner kronor.

Med anledning av centralisering av stödfunktioner samt organisationsförändring på kommunledningskontoret innehåller förslaget en minskad budgetram för miljö- och stadsbyggnadsnämnden med 0,4 miljoner kronor. Se sidan 17 för mer information.

Ordförande föreslår att miljö- och stadsbyggnadsnämnden erhåller 0,9 miljoner kronor i investeringsbudget 2025, i enlighet med miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag.

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Kommunfullmäktige anvisar miljö- och stadsbyggnadsnämnden driftsanslag om 31,0 miljoner kronor och investeringsanslag om 0,9 miljoner kronor.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens budgetförslag

Driftsbudget

Kultur- och fritidsnämndens förslag till driftbudget uppgår till 123,1 miljoner kronor för 2025, vilket är en ökning med 6,5 miljoner kronor jämfört med budget 2024.

Ökningen beror på att nämnden kompenseras för ökade pris- och löneökningar om 1,2 miljoner kronor, kapitalkostnader om 1,4 miljoner kronor, lägre hyreskostnader kopplade till kommunens nya hyresmodell som träder i kraft 2025 med 0,3 miljoner kronor, och högre kostnader för personalomkostnadspålägg om 1,0 miljoner kronor. Nämnden kompenseras för övertagande av idrottshallar inom det kommunala skolområdet med 4,0 miljoner kronor. Ökningen av nämndens budget motverkas av investeringar som omförs till drift om 0,8 miljoner kronor.

Investeringsbudget

Kultur- och fritidsnämndens förslag till investeringsbudget uppgår till 22,5 miljoner kronor för 2025, vilket är en minskning med 15,1 miljoner kronor jämfört med 2024.

Ordförandens överväganden och förslag

Ordförande föreslår att kultur- och fritidsnämnden erhåller 123,5 miljoner kronor i driftsbudget 2025, vilket är en ökning jämfört med nämndens förslag med 0,4 miljoner kronor.

Förslaget innehåller flytt av budgetmedel om 0,3 miljoner kronor flyttas från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden avseende kostnader för anordning av nationaldagsfirandet.

Förslaget innehåller kompensation för ökade hyreskostnader om 0,4 miljoner kronor på grund av att hyrorna ökat sedan nämnden beslutat om förslag till budget.

Med anledning av centralisering av stödfunktioner samt organisationsförändring på kommunledningskontoret innehåller förslaget en minskad budgettram för kultur- och fritidsnämnden med 0,3 miljoner kronor. Se sidan 17 för mer information.

Ordförande föreslår att kultur- och fritidsnämnden erhåller 22,5 miljoner kronor i investeringsbudget 2025, i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag.

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

7. Kommunfullmäktige anvisar kultur- och fritidsnämnden driftsanslag om 123,5 miljoner kronor och investeringsanslag om 22,5 miljoner kronor.
8. Kommunfullmäktige fastställer avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden 2025 enligt handling: *Avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden 2025*.
9. Kommunfullmäktige fastställer planhyror för inom- och utomhusidrott 2025 enligt handling: *Planhyror inom- och utomhusidrott 2025*.

Tekniska nämnden

Nämndens budgetförslag

Driftsbudget

Tekniska nämndens förslag till driftbudget uppgår till 190,6 miljoner kronor för 2025, vilket är en ökning med 25,1 miljoner kronor jämfört med budget 2024.

Ökningen beror på att nämnden kompenseras för ökade kapitalkostnader med 16,5 miljoner kronor, för investeringskostnader som omförs till driftkostnader om 6,7 miljoner kronor, ökade hyror kopplade till kommunens nya hyresmodell som träder i kraft 2025 med 2,3 miljoner kronor, en procents ökning för pris- och löneökningar motsvarande 1,5 miljoner kronor, och kostnader för personalomkostnadspålägg om 1,0 miljoner kronor.

Investeringsbudget

Tekniska nämndens förslag till investeringsbudget uppgår till 538,8 miljoner kronor 2025, vilket är 73,3 miljoner kronor högre jämfört med budget 2024.

Vatten och avlopp

Vatten- och avloppsverksamheten (VA) budgeterar med ett negativt resultat om 0,6 miljoner kronor 2025, vilket är en förbättring av resultatet med 4,8 miljoner kronor jämfört med budget 2024. Verksamheten ska ge ett nollresultat sett över åren. De årsvisa över- eller underskotten som uppstår i verksamheten balanseras i VA-fonden.

VA-taxan föreslås höjas med 20 procent 2025 för att balansera intäkter och kostnader.

Avfall

Avfallsverksamheten budgeterar med ett positivt resultat om 1,2 miljoner kronor 2025, vilket är en minskning om 1,3 miljoner kronor jämfört med budget 2024. Verksamheten ska ge ett nollresultat sett över åren. De årsvisa över- eller underskotten som uppstår i verksamheten balanseras i avfallsfonden.

Avfallstaxan föreslås höjas med 11 procent 2025 för att balansera intäkter och kostnader samt minska underskott i avfallsfonden från tidigare år.

Investeringsbudget

VA- och avfallsverksamheternas förslag till investeringsbudget för 2025 uppgår till 98,0 miljoner kronor respektive 1,1 miljoner kronor, vilket är en minskning med 49,0 miljoner kronor för de båda verksamheterna jämfört med budget 2024.

Ordförandens överväganden och förslag

Ordförande föreslår att tekniska nämnden erhåller 187,8 miljoner kronor i driftsbudget 2025, vilket är en minskning jämfört med nämndens förslag med 2,8 miljoner kronor.

Förslaget innehåller kompensation för ökade hyreskostnader om 0,3 miljoner kronor, på grund av att hyrorna ökat sedan nämnden beslutat om förslag till budget.

Med anledning av centralisering av stödfunktioner samt organisationsförändring på kommunledningskontoret innehåller förslaget en minskad budgettram för tekniska nämnden med 3,1 miljoner kronor. Se sidan 17 för mer information.

Ordförande föreslår att tekniska nämnden erhåller 529,8 miljoner kronor i investeringsbudget 2025, vilket är 9,0 miljoner kronor lägre än tekniska nämndens förslag till investeringsbudget. Förslaget innebär att projektet renovering *Långängsskolan* har strukits, totalt 107,0 miljoner

kronor, varav 7,0 mnkr år 2025, och *kapacitetsökning Kevinge förskola* har strukits, totalt 44,0 miljoner kronor varav 2,0 miljoner kronor 2025. Anledningen till att dessa investeringar strukits är att ytterligare förberedande utredningar behöver komma på plats innan investeringsprojekten startar.

Ordförande föreslår att tekniska nämnden erhåller 98,0 miljoner kronor respektive 1,1 miljoner kronor i investeringsbudget 2025 för VA- och avfallsverksamheten, vilket är i enlighet med tekniska nämndens förslag.

Ordförande tillstyrker tekniska nämndens förslag om en höjning av VA-taxan med 20 procent.

Ordförande tillstyrker tekniska nämndens förslag om en höjning av avfallstaxan med 11 procent.

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Kommunfullmäktige anvisar tekniska nämnden driftsanslag om 187,8 miljoner kronor och investeringsanslag om 529,8 miljoner kronor.
11. Kommunfullmäktige anvisar tekniska nämnden investeringsanslag för VA-verksamheten med 98,0 miljoner kronor samt för avfallsverksamheten med 1,1 miljoner kronor.
12. Kommunfullmäktige godkänner tekniska nämndens förslag om en höjning av vatten- och avloppstaxan med 20 procent.
13. Kommunfullmäktige godkänner tekniska nämndens förslag om en höjning av avfallstaxan med 11 procent.

Utbildningsnämnden

Nämndens budgetförslag

Driftsbudget

Utbildningsnämndens förslag till driftsbudget uppgår till 1 006,9 miljoner kronor för 2025, vilket är en ökning med 2,7 miljoner kronor jämfört med budget 2024.

Ökningen beror på en ökning av anslaget med 0,7 miljoner kronor och ökade volymer med 2,0 miljoner kronor. Anslaget ökar med anledning av uppräkningsökning med 1 procent motsvarande 0,3 miljoner kronor, kompensation av höjt PO-pålägg med 0,6 miljoner kronor, som motverkas av minskade hyror med 0,2 miljoner kronor. Volymer ökar med anledning av uppräkningsökning av bidragsbelopp (peng) och övriga volymrelaterade kostnader motsvarande 55,6 miljoner kronor. Peng nivåerna räknas upp för förskola och pedagogisk omsorg med 6,8 procent, förskoleklass och grundskola med i genomsnitt 7,3 procent, fritidshem 6,3 procent, gymnasium 2,0 procent, och för kommunal vuxenutbildning med 3,4 procent. Uppräkningen av peng nivåerna för anpassad skola följer övriga skolformer vilket innebär 7,3 procent för den anpassade grundskolan, 6,3 procent för fritidshem och 2 procent för gymnasieskolan. Ökningen motverkas av minskande antal barn och elever i förskola, grundskola och gymnasium motsvarande 42,7 miljoner kronor, och med 10,9 miljoner kronor av övriga förändringar på volymrelaterade intäkter och kostnader främst till följd av högre intäkter, lägre genomsnittspeng för gymnasium och anpassad skola, lägre kostnader för nyanländresurs samt lägre kostnader för skolskjuts.

Investeringsbudget

Utbildningsnämndens förslag till investeringsbudget uppgår till 3,0 miljoner kronor 2025, vilket är en oförändrad budget jämfört med 2024.

Ordförandens överväganden och förslag

Ordförande föreslår att utbildningsnämnden erhåller 1 008,6 miljoner kronor i driftsbudget 2025, vilket är en ökning jämfört med nämndens förslag med 1,7 miljoner kronor.

Med anledning av centralisering av stödfunktioner samt organisationsförändring på kommunledningskontoret innehåller förslaget en ökad budgetram för utbildningsnämnden med *2,3 miljoner kronor*. Se sidan 17 för mer information.

Förslaget innehåller minskade hyreskostnader med anledning av att hyrorna minskade sedan nämnden beslutat om förslag till budget. Hyrorna *minskar* utbildningsnämndens budgetram med *1,9 miljoner kronor*, varav anslaget ökar med 0,6 miljoner kronor och pengbeloppen minskar med 2,5 miljoner kronor. Det innebär en ökning av pengbelopp med 0,5 procent för förskola och pedagogisk omsorg till genomsnitt 7,3 procent, en minskning med 0,7 procent för förskoleklass och grundskola till i genomsnitt 6,6 procent och fritidshem 5,6 procent. Ökningen innehåller ersättning för högre hyror som motsvarar en ökning av pengarna om 3,5 procent för förskolan och 1,8 procent för grundskolan samt 1,8 procent för ökade personalomkostnader. Resterande del, 3 procent för grundskolan, är ett tillskott om minst 5 miljoner kronor i linje med planeringsförutsättningarna och skolutredningens rekommendation.

Förslaget innehåller en genomsnittlig höjning av gymnasiets programpeng med 0,8 procent från 2,0 procent till 2,8 procent. Danderyds kommun är ansluten till Storsthlm gemensam gymnasierregion och tillämpar den av Storsthlm framräknade och rekommenderade programpengen för gymnasieskolan. Detta innebär att kommunen har begränsade möjligheter att på egen hand påverka kostnadsutvecklingen för programpengen. För gymnasiet 2025 rekommenderar Storsthlm samverkansområdets kommuner att fastslå föreslagen uppräknings om 2,8 procent. *Höjningen* ökar utbildningsnämnden budget med *1,3 miljoner kronor*.

Ordförande föreslår att utbildningsnämnden erhåller 3,0 miljoner kronor i investeringsbudget 2025, i enlighet med utbildningsnämndens förslag.

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Kommunfullmäktige anvisar utbildningsnämnden driftsanslag om 1008,6 miljoner kronor och investeringsanslag om 3,0 miljoner kronor.
15. Kommunfullmäktige fastställer uppräknings av bidragsbelopp (peng) för pedagogisk omsorg och förskola med genomsnitt 7,3 procent, förskoleklass och grundskola med i genomsnitt 6,6 procent, fritidshem 5,6 procent, och genomsnitt för gymnasiet med 2,8 procent.
16. Kommunfullmäktige fastställer ersättningsnivåer (peng) enligt handling:
Ersättningsnivåer till anordnare av verksamhet inom förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola 2025.

17. Kommunfullmäktige fastställer uppräknings för programpriser och strukturtillägg för gymnasiet 2025 enligt handling: *Förslag till uppräknings av programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan för 2025.*
18. Kommunfullmäktige fastställer ersättningsnivåer (peng) för gymnasiet 2025 enligt handling: *Prislista för gymnasieskolan i Stockholmsregionen 2025.*

Socialnämnden

Nämndens budgetförslag

Driftsbudget

Socialnämndens förslag till driftbudget uppgår till 798,9 miljoner kronor för 2025, vilket är 49,4 miljoner kronor högre jämfört med budget 2024.

Ökningen beror på en ökning av anslaget med 2,9 miljoner kronor och ökade volymer med 46,5 miljoner kronor. Anslaget ökar med anledning av kompensation av höjt PO-pålägg med 2,4 miljoner kronor, och för ökande hyror kopplade till kommunens nya hyresmodell som träder i kraft 2025 med 1,2 miljoner kronor. Ökningen i volymer beror på ökat antal 30,0 miljoner kronor, och uppräknings av peng och check med 15,0 miljoner kronor. Check räknas upp 2 procent, peng 4 procent och lokalschablonen 15 procent.

Investeringsbudget

Socialnämndens förslag till investeringsbudget för 2025 uppgår till 11,0 miljoner kronor vilket är en ökad budget med 10,0 miljoner kronor jämfört med 2024.

Ordförandens överväganden och förslag

Ordförande föreslår att socialnämnden erhåller 801,8 miljoner kronor i driftsbudget 2025, vilket är en ökning jämfört med nämndens förslag med 2,9 miljoner kronor.

Förslaget innehåller kompensation för *ökade* hyreskostnader om 1,2 miljoner kronor på grund av att hyrorna ökat sedan nämnden beslutat om förslag till budget. Fördelas med 0,9 miljoner kronor till anslaget och egen regi med 0,3 miljoner kronor. Utöver dessa ökar lokalschablon till externa utförare om 0,5 miljoner kronor. Totalt blir det *1,7 miljoner kronor*.

Med anledning av centralisering av stödfunktioner samt organisationsförändring på kommunledningskontoret innehåller förslaget en ökad budgetram för socialnämnden med *1,2 miljoner kronor*. Se sidan 17 för mer information.

Ordförande föreslår att socialnämnden erhåller investeringsmedel om 11,0 miljoner kronor 2025. Förslaget innehåller 11,0 miljon kronor till inventarier.

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

19. Kommunfullmäktige anvisar socialnämnden driftsanslag om 801,8 miljoner kronor och investeringsanslag om 11,0 miljoner kronor.
20. Kommunfullmäktige fastställer en höjning av hemtjänstcheck med 2 procent 2025.
21. Kommunfullmäktige fastställer en höjning av omsorgspengen till omsorgboenden och LSS boenden med 4 procent 2025.

22. Kommunfullmäktige fastställer en höjning av lokalschablonen med 15 procent 2025.
23. Kommunfullmäktige fastställer avgifter inom socialnämndens ansvarsområden 2025 enligt handling: *Avgifter inom socialnämndens ansvarsområden år 2025*.

Finansiering

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

24. Kommunfullmäktige fastställer att verksamhetens nettokostnad budgeteras uppgå till 2 284,7 miljoner kronor 2025 och finansieras med skatteintäkter (netto).
25. Kommunfullmäktige fastställer att skatteintäkter (netto) budgeteras uppgå till 2 331,4 miljoner kronor 2025.
26. Kommunfullmäktige fastställer att finansnettot budgeteras uppgå till en kostnad av 38,0 miljoner kronor 2025.
27. Kommunfullmäktige fastställer att årets resultat budgeteras till 8,7 miljoner kronor 2025.
28. Kommunfullmäktige fastställer att årets resultat efter justering enligt balanskrav budgeteras till 8,7 miljoner kronor 2025.
29. Kommunfullmäktige fastställer kommunalskatten till 18:25 per skattekrona för 2025.
30. Kommunfullmäktige fastställer att investeringar budgeteras till 791,3 miljoner kronor 2025.

Revision

Driftsbudget

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till driftsbudget uppgår till 1,7 miljoner kronor för 2025, vilket är en ökning med 0,1 miljoner kronor jämfört med 2024.

Investeringsbudget

Revision har inga planerade investeringar för 2025.

Ordförandens överväganden och förslag

Ordförande noterar att kommunfullmäktiges presidium har föreslagit att revision erhåller 1,7 miljoner kronor i driftsbudget 2025.

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till kommunfullmäktige

31. Kommunfullmäktige anvisar revision driftsanslag om 1,7 miljoner kronor och investeringsanslag om 0,0 miljoner kronor.

Johanna Hornberger

Kommunstyrelsens ordförande

Handlingar

1. Kommunstyrelsens ordförandes förslag till budget 2025 och plan 2026–2027
2. Tjänsteutlåtande Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2025 och plan 2026–2027
3. Avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden 2025
4. Planhyror inom- och utomhusidrott 2025
5. Ersättning till anordnare av verksamhet inom förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola 2025
6. Programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan 2025
7. Prislista för gymnasieskolan i Stockholmsregionen 2025
8. Avgifter inom socialnämndens ansvarsområden 2025
9. Investeringar budget 2025 och plan 2026–2027
10. Skatteintäkter budget 2025 och plan 2026–2027
11. Tioårigt ekonomiskt scenario (2025)
12. Kommunfullmäktiges presidiums förslag till budget för revision